

PERSDOSSIER

ALEXANDER DUMAREY
KATHEDRALEN VAN DE INDUSTRIE

PERSBERICHT

Alexander Dumarey toont textielfabrieken van vroeger en nu in Industriemuseum

Op zaterdag 24 april 2021 opent in het Gentse Industriemuseum de foto-expo 'Kathedralen van de industrie'. Fotograaf Alexander Dumarey duikt in de fotocollectie van het Industriemuseum en herfotografeert de Gentse textielfabrieken van weleer. Zwart-wit van toen schittert in deze fototentoonstelling zij aan zij met kleur van nu.

Fotograaf Alexander Dumarey (36) groeit op tussen de Gentse textielfabrieken in de Bloemekenswijk, met Filature du Rabot, Filature Nouvelle Orléans en UCO E.J. Braun in de onmiddellijke nabijheid. Gefascineerd door de architectuur van kolossale fabrieksgebouwen en het desolate van de oude industriële sites trekt hij in 2003 een fabrieksterrein op, camera in de hand. Hij krijgt de smaak te pakken en gaat al snel op zoek naar nog meer fabrieksgebouwen om te fotograferen.

In 2020 en 2021 herfotografeert Dumarey meer dan 70 beelden uit de fotocollectie van het Industriemuseum. Coronajaar 2020 blijkt daarvoor het geknipte jaar aangezien er door de opeenvolging van maatregelen heel wat minder mensen en auto's in het straatbeeld te zien zijn. Sommige foto's blijken onmogelijk om te herfotograferen door allerlei veranderingen in het stedelijke landschap maar heel wat fabrieksgebouwen schitteren vandaag in de expo.

“Ik dacht dat ik Gent al goed kende, maar dit project heeft mijn kennis van de stad en haar geschiedenis nog vergroot”

- Alexander Dumarey, fotograaf

Veel zwart-witbeelden uit de tentoonstelling dateren uit het begin van de jaren 1980. Wanneer de roemrijke Gentse textielindustrie vanaf de jaren 1970 letterlijk en figuurlijk afbrokkelt, trekken pioniers van de industriële archeologie gewapend met camera naar de bedreigde fabrieken en arbeidersbuurten. Onder hen ook enkele medewerkers van het pas opgerichte Industriemuseum – toen nog Museum voor Industriële Archeologie en Textiel.

“De expo illustreert hoe de textielindustrie Gent heeft gekneed tot de stad die ze vandaag is met rondom het stadscentrum een industriële gordel vol arbeiderswijken en beluiken, en een wirwar aan kanalen, dokken en spoorwegen. De overgebleven fabrieken en schoorstenen zijn nog steeds bakens in de skyline van de stad.”

– Sami Souguir, schepen van cultuur, stadsontwikkeling en ruimtelijke planning

De expo, met familieparcours, loopt van 24 april tot en met 26 september 2021 in het Gentse Industriemuseum. Bij de expo hoort ook het fotoboek 'Kathedralen van de industrie', uitgegeven door Borgerhoff & Lamberigts en te koop via de boekhandel of de museumshop van het Industriemuseum. Nog vóór de zomervakantie wordt ook een fietsroute ontwikkeld die fietsers langs een selectie van de voormalige textielfabrieken leidt.

© Alexander Dumarey

Beelden downloaden via deze link:

<https://we.tl/t-S6xOUtrFTD>

DE EXPO

De fototentoonstelling, vormgegeven door Janpieter Chielens, toont dertig fotoparen van voormalige Gentse textielfabrieken. Vroeger vs. vandaag. De zwart-witbeelden komen uit de collectie van het Industriemuseum. De hedendaagse beelden werden genomen door fotograaf Alexander Dumarey. De expo laat je kennismaken met de kolossale parels uit het roemrijke Gentse textielverleden, met de kathedralen van de industrie. Sommige plekken zijn onherkenbaar veranderd, andere kregen een herbestemming of liggen er nog steeds verkommerd bij.

Voorbeelden:

© Remy Bauters

© Alexander Dumarey

UCO GALVESTON

Katoenspinnerij Galveston aan de Wiedauwkaai, waar zich vandaag onder andere de Art Cube, binnenspeeltuin Pretland en rooftop bar Gaston bevinden, werd gebouwd in 1910 naar een ontwerp van Emile De Weerd. Vanaf 1919 maakt de fabriek deel uit van Union Cotonnière, een heus textielimperium. UCO verlaat de gebouwen in 1999. Het indrukwekkende spinnerijgebouw is een fabrieksgebouw van het Manchestertype, een ware kathedraal, met een monumentale water- en trappentoren. ■

Fotograaf onbekend

© Alexander Dumarey

FILATURE NOUVELLE ORLÉANS

Katoenspinnerij La Nouvelle Orléans aan de Nieuwevaart wordt in 1896 opgericht en gaat na een fusie als Filature Nouvelle Orléans door het leven. In 1988 wordt alle activiteit op de site stopgezet. De fabrieksgebouwen lijden onder leegstand en illegale sloop. Het Manchestergebouw, met de vierkante trap- en watertoren, wordt op het nippertje gered. Samen met de bijbehorende kantoorgebouwen, de schoorsteen en de katoenloodsen wordt het beschermd als monument. Enkele fabrieksgebouwen worden op het nippertje gered. Stad Gent kocht de site aan en er wordt momenteel onderzocht welke nieuwe bestemming voor het gebouw geschikt is. ■

Fotograaf onbekend

© Alexander Dumarey

ANCIENS ÉTABLISSEMENTS PIPYN

Katoenspinnerij Pipyn, met roots in de Vijfwindgatenstraat, laat in 1923 een nieuwe vestiging optrekken langs de Nieuwevaart, maar gaat voor het riante bouwwerk diep in het rood. Ook dit imposante gebouw met decoratieve baksteengevel in art-decostijl is een ontwerp van Emile De Weerd. Sinds 1937 is het gebouw in handen van Vynckier. Van de oorspronkelijke spinnerij zijn de belangrijkste elementen bewaard en sinds 1996 ook als monument beschermd. Het gaat om de trappentoren met waterreservoir, de stoommachinekamer, het ketelhuis en de schoorsteen. ■

Fotograaf onbekend

© Alexander Dumarey

LA LYS

In vlaspinnerij La Lys, aan de Nieuwewandeling, worden tussen 1838 en 1960 vlas, jute en hennep tot garen gesponnen. In 1892 is La Lys de eerste fabriek die volledig elektrisch verlicht wordt, in die tijd een spektakel voor de Gentenaars. In 1960 wordt de mastodont gesloopt. Het steenpuin blijft jarenlang liggen en het industrieterrein verwildert tot een dicht bos. Vandaag is de plek heringericht als stadspark: het Groenevalleipark. ■

© Jacques De Ro

© Alexander Dumarey

VANDERHAEGHEN

Van 1872 tot 1969 is aan Ter Platen een katoenweverij actief, opgericht door Diomédé Vanderhaeghen. De catalogus van de Wereldtentoonstelling van 1913 in Gent vermeldt deze fabriek als fabrikant van 'bijzondere stoffen voor den uitvoer naar Kongo'. De fabriek gaat rond 1980 tegen de vlakte om plaats te maken voor het huidige Kinepoliscomplex, tot 2001 nog Decascoop genoemd. Met tien zalen – vandaar 'deca' in de naam – is die bioscoop bij de opening in 1980 meteen de grootste van België. ■

OVER ALEXANDER DUMAREY

[Alexander Dumarey](#) wordt in 1985 in Knokke-Heist geboren, maar verhuist al op eenjarige leeftijd naar Gent. Dumarey is vandaag fotograaf en graficus bij VRT NWS, waar hij z'n schouders onder andere zet onder reeksen als 'Markante plekken' en 'Op reis met Vlaamse meesters'.

Dumarey groeit op tussen de Gentse textielfabrieken. Als kind nog in de Bloemekenswijk met Filature du Rabot, Filature Nouvelle Orléans en UCO E.J. Braun in de onmiddellijke nabijheid. Als tiener in Drongen, vlakbij de leegstaande blekerij Alsberge-Van Oost. Gefascineerd door de architectuur van imposante fabrieksgebouwen, hun verval en het desolate van de oude industriële sites trekt hij in 2003 het fabrieksterrein op, camera in de hand. Hij zou de gebouwen in beeld brengen vooraleer ze volledig instorten. Hij krijgt de smaak te pakken en gaat al snel op zoek naar andere plekken om te fotograferen. Gent heeft op dat vlak veel te bieden: veel fabrieken staan leeg in en rond de stad. Gaandeweg neemt fotografie een steeds grotere plaats in Dumareys leven in. Al doende ontdekt hij de kneepjes van het vak. Rode draad doorheen het werk van Dumarey is het verloop van de tijd. Geschiedenis, verandering en sporen van het verleden zijn onderwerpen die telkens opnieuw terugkeren. De link met het Industriemuseum, dat bezoekers meeneemt naar het industriële verleden, is dan ook niet moeilijk te leggen. Dumarey herfotografeert in het voorbije jaar meer dan 70 beelden uit de museumcollectie.

2020 bleek daarvoor het geknipte jaar, aangezien door een opeenvolging van coronamaatregelen heel wat minder mensen en auto's in het straatbeeld te zien waren.

Met het collectiebeeld in de hand bezoekt Dumarey alle plekken en gaat op zoek naar het juiste perspectief. Sommige foto's blijken onmogelijk om te herfotograferen door allerlei veranderingen in het stedelijke landschap, andere textielfabrieken schitteren vandaag in de expo.

OVER INDUSTRIEEL ERFGOED

Wanneer de roemrijke Gentse textielindustrie het vanaf de jaren 1960 steeds moeilijker krijgt en in de daaropvolgende decennia letterlijk en figuurlijk afbrokkelt, trekken pioniers van de industriële archeologie naar de bedreigde fabrieken en arbeidersbuurten. Onder hen ook enkele medewerkers van het pas opgerichte Industriemuseum – toen nog Museum voor Industriële Archeologie en Textiel. De bedreigde sites komen zo op de gevoelige plaat terecht: leegstaande fabrieken, machineparken... De reportages vormen de basis van het rijke fotoarchief van het Industriemuseum dat intussen ook werd aangedikt met filmrolletjes, glasnegatieven en foto's geschonken door personen of bedrijven. Die foto's zijn vaak de enige bron om gewoontes of handelingen uit het fabrieksleven van weleer te documenteren.

De plekken die Alexander Dumarey anno 2020-21 herfotografeert tonen een ander Gent. Sommige fabrieken werden gesloopt. Andere kregen een nieuwe bestemming. Nog andere staan er nog steeds verkommerd bij. Het is treffend om te zien hoe snel de stad op korte tijd is veranderd. De industriële sites en arbeidersbuurten van vroeger drukken echter nog steeds hun stempel op de ruimtelijke planning van vandaag. 'Kathedralen van de Industrie' illustreert hoe de textielindustrie Gent heeft gekneed tot de stad die ze vandaag is: een lappendeken van ooit bruisende textielfabrieken, een industriële gordel vol arbeiderswijken en beluiken, een wirwar van kanalen, dokken en spoorwegen.

De overgebleven fabrieken en schoorstenen zijn bakens in de skyline van de stad, net zoals de torens en de kathedraal binnen het stadscentrum.

Industrieel erfgoed is vandaag hip. Fabrieksgebouwen, ketelhuizen, machinekamers en loodsen krijgen nieuwe bestemmingen. Maar er verdwijnen nog altijd veel gebouwen onder de sloophamer. En niet iedereen gaat zomaar op de barricade staan om dit type erfgoed te beschermen. Industriële gebouwen kunnen sinds 1976 als monument beschermd worden omwille van hun industrieel-archeologische waarde, maar die bescherming loopt niet altijd van een leien dakje. Soms worden zelfs tijdens de beschermingsprocedure nog gebouwen gesloopt, zoals het ketelhuis van blekerij Alsberge-Van Oost op de Drongensesteenweg.

Het begrip 'industrieel-archeologische waarde' bestaat dus bijna vijftig jaar. En toch ligt het beschermen van fabrieken gevoeliger en moeilijker dan het beschermen van kerken, kastelen of burgerhuizen. Waarde wordt namelijk vaak met esthetiek en architectuur geassocieerd, en fabrieken zijn niet altijd mooi in traditionele zin. Dat verandert wanneer je het verhaal achter de fabriek kent, het verhaal van de leef- en werkomstandigheden van onze ouders, grootouders en kennissen die er aan de slag waren. Wat werd er achter de fabrieksmuren geproduceerd? Hoe is de site doorheen de jaren veranderd? Wat is er zo typisch aan de architectuur van die kolossale gebouwen? Pas dan wordt een olievlek op de vloer plots minder storend. En een barst in de gevel een fijne knipoog naar een ooit bruisend textielverleden.

FOTOBEEK KATHEDRALEN VAN DE INDUSTRIE

Bij de tentoonstelling verschijnt het [fotobek 'Kathedralen van de industrie'](#). Het boek telt 103 pagina's, wordt uitgegeven door Borgerhoff & Lambergts en wordt te koop aangeboden via de boekhandel en de museumshop van het Industriemuseum voor €22.99.

In een beknopte inleiding van 20 pagina's maakt Hilde Langeroot, conservator van het Industriemuseum, de lezer wegwijs in de geschiedenis van de Gentse textielindustrie. Kathleen Moermans, architect van opleiding en werkzaam bij de Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg van de Stad Gent, vult aan met een introductie tot de architectuur van de textielfabriek en vertelt over de herbestemming van industrieel erfgoed in de stad.

Het boek toont de fotoparen die ook in de tentoonstelling te zien zijn - met oude beelden uit de museumcollectie en hedendaagse beelden van fotograaf Alexander Dumarey - aangevuld met extra beelden en informatie over de evolutie van 29 Gentse textielfabrieken.

De backcover leest als volgt:

Industrieel erfgoed is hip. Fabrieksgebouwen, ketelhuizen, machinekamers en loodsen krijgen nieuwe bestemmingen. Sommige worden gesloopt, andere herbestemd tot winkelpanden, lofts of kantoren. Nog andere fabrieken staan er verkommerd bij. Niet iedereen gaat zomaar op de barricade staan om dit erfgoed te beschermen. Dat weet het Gentse Industriemuseum maar al te goed. Daarom organiseert het in 2021 de expo 'Kathedralen van de Industrie'. Daarin worden enkele tientallen industriële textielsites uit Gent in hun oude én hun nieuwe jas getoond. Foto's uit de oude doos worden vergeleken met foto's van vandaag. Zwart-wit van toen staat zij aan zij met kleur van nu. Met tekst en uitleg. Dit (h)eerlijke boek laat je stuk voor stuk fascinerende plekken en verhalen herontdekken.

Fotograaf Alexander Dumarey, die zelf tussen de Gentse textielfabrieken opgroeide, is huisfotograaf bij VRT NWS en bekend van 'Markante plekken' en 'Op reis met Vlaamse meesters'.

Dumarey Alexander. (2021). *Kathedralen van de industrie*. Gent: Borgerhoff & Lamberigts.
ISBN 9789463934329, 103 pagina's

OVER HET INDUSTRIEMUSEUM

In het centrum van Gent, op een boogscheut van de Vrijdagmarkt, huist het Industriemuseum in een indrukwekkend fabrieksgebouw. In de voormalige katoenfabriek Desmet-Guequier wekken grote en kleine verhalen de veelbewogen industriële geschiedenis weer tot leven.

Een verrassend veelzijdige collectie van internationale allure prikkelt er de nieuwsgierigheid van de bezoeker. Blikvangers zijn onder meer de oudst bewaarde twijnmolen van Europa en de Engelse 'Mule Jenny', de spinmachine die Lieven Bauwens van Engeland naar het vasteland smokkelde en die het begin van de industriële revolutie in Vlaanderen zou inluiden.

Het museum onderging de voorbije jaren een grootschalige vernieuwingsoperatie, zowel binnen als buiten de voormalige fabrieksmuren. In 2016 ging het dak van wat toen nog het MIAT heette eraf voor renovatie. Twee jaar later, in 2018, werd met de opening van de gloednieuwe hoofdtentoonstelling 'Over mensen en machines' meteen ook een nieuwe naam en huisstijl gelanceerd. Sindsdien gaat het MIAT als Industriemuseum door het leven.

In 2019 kreeg de drukkerijafdeling een volledige make-over, wat resulteerde in de nieuwe expo 'Drie eeuwen grafische industrie' met drukatelier. Vorig jaar was tot slot de textielafdeling aan de beurt. Met de opening van de expo '100% Textiel' en een gloednieuw textielatelier eind 2020 is de volledige vernieuwing van het Industriemuseum een feit, goed voor zo'n 2500 m² aan tentoongestelde collectie.

De huidige fototentoonstelling is de eerste tijdelijke expo die in het vernieuwde museum plaatsvindt, in een opgefriste tentoonstellingsruimte die de naam Elvira kreeg.

Elvira Verschelde (1926-2018) ging als 13-jarig meisje aan de slag in de katoenindustrie en werkte als 'bomster' in deze specifieke fabriekszaal van katoenspinnerij Desmet-Guequier, het huidige Industriemuseum.

PRAKTISCH

FAMILIEPARCOURS

Gezinnen met kinderen kunnen deelnemen aan een gratis familieparcours doorheen de expo. Kinderen ontvangen een activiteitenboekje met opdrachten en leren zo spelenderwijs meer over de textielfabrieken van vroeger.

FIETSRROUTE

Vanaf zaterdag 5 juni 2021 kan je de voormalige textielfabrieken ook per fiets verkennen. De fietskaart met een route van zo'n 17 km kan je vanaf dan verkrijgen bij Visit Gent (Veerleplein 5, Gent) of in het Industriemuseum.

OPENINGSUREN

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: open van 9 tot 17 uur

Weekend, feestdagen en schoolvakanties: open van 10 tot 18 uur

Gesloten op woensdag

TOEGANGSPRIJZEN

8 euro: standaardtarief

7 euro: groepen vanaf 15 personen, lerarenkaart, Davidsfonds Cultuurkaart, SodiGent

4,5 euro: Gentenaar, UiTPAS Gent

2 euro: jongeren van 19 tot 26 jaar, groepsbezoeken in schoolverband (ouder dan 18 jaar)

1,20 euro: UiTPAS Gent aan kansentarief

gratis: jongeren onder 19 jaar, Vrienden van het Industriemuseum, Gentenaars op zondag van 10 tot 13 uur, CityCard Gent, Museumpas, begeleider persoon met een beperking, begeleider schoolgroep, ICOM, VMV, pers, gids Toerisme Vlaanderen

CONTACTGEGEVENS

Industriemuseum

Minnemeers 10

9000 Gent

www.industriemuseum.be

info@industriemuseum.be

09 323 65 00

ALGEMENE INFORMATIE

ONDERZOEK EN REALISATIE

Industriemuseum

Ann Van Nieuwenhuyse, directeur

ann.vannieuwenhuyse@stad.gent / 0474 99 01 08

Hilde Langeroot, conservator
hilde.langeroot@stad.gent / 0472 69 62 54

Marie Kymers, onderzoeker
marie.kymers@stad.gent / 0472 91 41 87

FOTOGRAFIE

Alexander Dumarey
contact@alexanderdumarey.be / 0494 81 07 47

SCENOGRAPHIE

Janpieter Chielens

CONSTRUCTIE

Blackbirds

DRUKWERK

Foto's: Fotoshop
Tekst: Printville

DUUR

opening: vrijdag 23 april 2021
looptijd: zaterdag 24 april – zondag 26 september 2021

TALEN

Nederlands, Frans en Engels

PARTNERS

De Standaard

CONTACT

Saidja Callewaert
saidja.callewaert@stad.gent
0472 40 36 49

Hannelore De Craene
hannelore.dekraene@stad.gent
0470 20 78 99